Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Sørensen, Rasmus.; besvaret af Rasmus Sørensen
Titel | Title:	1864.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn, 1864
Fysiske størrelse | Physical extent:	16, 16 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

Rasm. Sörensen.

Hvad bör det Folket i Danmark at gjöre og tænke i denne ulykkelige Krigstid?

No 1. 2.

1864.

38. - 62.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021575470

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

1864. № 1.

Hvad bør det Folket i Danmark at tænke og gjøre i denne ulykkelige Krigstid?

besvaret

af

Rasmus Sørensen.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri i Kjøbenhavn.

Det bør os at tænke Sandhed og gjøre Ret mod os selv som Folk og mod vor Næste som Folk. Det er Guds Bud og Villie til os; men have vi tænkt og gjort saaledes? — Nei, vi tænkte i vor Uvidenhed, at naar vore nykloge danske Regjerings-Politikere foresnakkede os og foreskreve os, at vi, hvor faa vi end ere, vare dog ti Gange klogere, bedre og stærkere til Krig, end alle de tydske Folk, der er til, da maatte vi jo nødvendig troe dette; og at naar vore nykloge danske Præster og Skolelærere indprentede os og vore Børn, at vi og de, uden Bog, stode dog over hundrede Gange høiere anskrevne i vor Herres egen Krigsbog til Himmeriges Seier for os, end de 40 Millioner Tydskere stode med alle deres fordømte tydske Bøger, — see, da maatte vi jo ligeledes hellere end gjerne troe dette, og det saa meget mere som vi og vore Børn jo derved kunde slippe fri for at lære og huske anden Boglectie end de ny Visebøgers Sange og Psalmer om vor Danskheds Guddommelighed og om at slaae Tydskheden ihjel. — Saaledes tænkte vi i vor Uvidenhed, men nu see vi med vor Velvidende, at vi dermed tænkte Løgn og Ondt mod vor Næste, som det tydske Folk jo er, og tænkte Løgn og Hovmod mod os selv, hvilket jo da ikke alene er vore nymodens danske Regjerings Politikeres og vore nymodens danske Præsters og Skolelæreres Synd og Skyld mod os, men er tillige vor

egen Synd og Skyld; thi vi kunde og burde have tænkt bedre i denne vor egen og vor Næstes Livsiag, hvis vi havde tænkt selv derover, og ikke ladet disse vore nymodens Tænkere tænke, tale og handle for os; — vi kunde og burde selv have tænkt paa Guds eget hellige Ord til os, som siger: „Du skal ikke ihjelslaae din Næste!" — „Du skal ikke hade, bagtale og dømme din Broder; thi hvo, som hader sin Broder, er en Manddraber, og vi vide at ingen Manddraber have det evige Liv, og at hvo, som bagtaler sin Broder og dømmer sin Broder, han bagtaler Guds Lov og dømmer Guds Lov." — Og er ikke Tydskeren saavelsom Dansken vor Broder, vor Næste? — Er ikke Tydskeren i Slesvig og i Holsteen saavelsom Dansken i Slesvig vor Broder, ja dertil vor Medundersaat under samme Konge som vi? — Hvad Grund havde vi danske Folk da til at hade vore tydske Medundersaattere og ønske ja yppe en ny Krig med dem? — Fik vi ikke Ulykke nok af sidste Krig fra 1848 til 1851 og 52? — Ja, vi byrdebærende danske Folk og vore Soldater saavelsom vore byrdebærende tydske Medundersaattere og deres Soldater fik Ulykke nok af indbyrdes Krig den Gang, fik deri Guds haarde Straffedom at føle, fordi vi og de lode paa begge Sider vores og deres nymodens Regjerings-Politikere og nymodens Præster og Skolelærere tænke, tale og handle baade for os og for dem til Krig, som de vilde, og ikke til Fred, som vor Herre vilde. Men disse krigerske Regjerings-Politikere med deres krigerske Præster og Skolelærere paa begge Sider fik den Gang ikke nok af Herrens Riis og Straf, skjøndt de fleste af disse i tydsk Slesvig og Holsteen bleve gjort landflygtige. Men vore danske Politikere, der ved Fredskundgjørelsen af 28 Januar 1852 fik god Ro med fuld Raaderum her hjemme, medens Holsteens og Slesvigs Stilling indbyrdes til Danmark blev den selvsamme som før Krigen, de vare ingenlunde tilfreds dermed, de vilde absolut endda have Danmark til Eideren, og have Holsteen Fanden i Vold til Tydskland,

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

det vil sige: de vilde have tydsk Slesvig besat med danske Embedsmænd, baade geistlige og verdslige, for at faae større Plads og Afsætning til deres Yngel af Candidater fra Kjøbenhavns Universitet og af deres Partiaflæggere til Politikhjælpere i Slesvig, og de vilde have Holsteen heelt væk fra dansk Stat og Rige, ubekymret om, at dette derved som Saadan mistede alle sine Skatter og Indtægter af Holsteen. — Altsaa det Selvsamme, som disse danske Eiderpolitikere beskyldte og skjældte de tydske Politikere i Holsteen og tydsk Slesvig for, at have gjort ved dansk Slesvig — nemlig at have besat dette med tydske Embedsmænd, baade geistlige og verdslige, og at ville heelt fortydske hele Slesvig, — see, det vilde de nu selv gjøre ved tydsk Slesvig med danske Embedsmænd af deres Parti og saaledes fordanske hele Slesvig. — Og er denne dansk politiske Embedsvillie ikke stadig, siden forrige Krig, bleven gjennemført i tydsk Slesvig? — Lad dem, der sige Nei hertil, da selv nu prøve at føde den hele Skare af de Embedsfamilier, som nu udjages derfra tilbage hertil — og deres Mad- og Klæder-Skab vil faae Troen i Hænderne paa, at det er sandt; og at dansk Embedspolitik og tydsk Embedspolitik ere to Alen af eet Stykke, ere lige gode til at gjøre Overgreb af det statlig Bestaaende og lige onde til at gjøre Indgreb i Folkets Rettigheder, for selv at herske efter egen Villie og leve flot af Folkets Pung. — See, heri stikker egentlig Udbrudsgrunden til denne nærværende Krig saavel som til den forrige Krig.

Jeg mærkede grant, da jeg, for 12 Aar siden, reiste til Amerika, at den endte Krig i Danmark da sikkert maatte komme igjen, hvis den danske Eider-Politik, der da fnyste og blæste ad den endelige Fredsslutning med Kundgjørelsen af 28 Januar 1852, igjen kom til Styret her. — Det var i Rigsdagens mange baade hemmelige og offentlige Møder i Anledning af denne Kundgjørelse, at der ingen Ende kunde blive med de skjærende Indvendinger og de bidende Taler

fra disse Eiderpolitikeres Side imod det i deres Øine usle Resultat, vi havde opnaaet af Krigen ved en slig foragtelig Kundgjørelse, som Kongen og hans daværende Ministre skulde tage i sig igjen, og maatte bare disse Eiderpolitikere, der var alle af Nødvendighed drattet ned, det ene Hold efter det andet, komme op paa Ministerpladserne igjen, ja, da skulde alle tydske Magter og alle andre Verdens Stormagter skee en Ulykke, hvis disse ikke, ovenpaa en saadan glorværdig Krig, som vi Danske havde ført ved Bau, Frederits og Idsted, imod vore egne tydske Medundersaattere i Slesvig og Holsteen, vilde lade os incorporere (indlemme) Hertugdømmet Slesvig til Eet med Danmark, og udsondre (fraskille) Holsteen fra Danmark, hvilket var jo alt det, vi havde ladet vore Krigsfolk slaaes ihjel eller blive Krøblinger for, og nu ovenpaa dog ingen Gode skulde smage deraf. Det var Indholdet af de mange Taler fra denne Side i Rigsdagen igjennem hele Februari Maaned 1852. — Tscherning havde ypperlig gjendrevet disse Taler, og belyst, at vi maatte være vel tilfreds med dette Resultat, som Kundgjørelsen af 28 Januari meddeelte. — Jeg havde mindet dem om, at de ved deres Eiderpolitik havde gjort ligesaa meget Brud paa det Bestaaende i Staten, idet de erklærede at ville udsondre Holsteen fra og incorporere Slesvig i Danmark, som de slesvig-holsteinske Politikere havde gjort Brud paa det Bestaaende i Staten, i det disse erklærede at ville incorporere Slesvig i det tydske Forbund ligesom Holsteen var, og at de saaledes paa begge Sider vare derved blevne lige skyldige til Krigens Udbrud, hvorfor ogsaa de uvedkommende Stormagter havde rolig ladet den Krig baade brænde og slukkes i sit eget Fedt, og saa ovenpaa dømt og afgjort, at Hertugdømmernes statlige Stilling skulde være under Kongen af Danmark akkurat den samme som den var før Krigen. Men det hjalp ikke alt hvad der sagdes imod dem, hverken fra de daværende Ministre: Sponneck, Bang og Bluhme, der

i Sandhed klarede i denne Strid for sig med Kraft, eller fra nogen af os Ikkeeidergale i Folkethinget; thi det var anlagt paa ved Interpellationer fra Een i Dag, fra en Anden i Morgen, fra en Tredie i Overmorgen o. s. v., at lære Folkethinget Taalmodighed og Medhold for dem, og derpaa nøde de nævnte Ministre til at fratræde, for at de Eiderpolitikere kunde komme op paany i deres Sted. — Da skeete det en Dag, som Lehmann, Krieger og Monrad syntes aldrig at ville blive færdige med deres evige Brænden paa i Thinget mod denne Knndgjørelse af 28 Januar og mod Sponneck, der dog aldrig blev dem Svar skyldig, at min Taalmodighed sprængtes til den Grad, at jeg heftig som rasende Mand sprang op af mit Sæde, begjærte Ordet, fik det, og derpaa udbrød med overlydt Røst omtrent saaledes: Hvad sidde vi her for? skal vi have det danske Folk ud igjen til Krig mod Tydskerne? — Ja, kan vi ikke mere faae Ro her for disse Eiderædere, disse Karle her, der gaae med en Minister i Maven og aldrig stile paa andet end selv at komme op og herske, da har Danmark Krig for Døren paany! — „Til Orden, til Orden" udraabtes her imod mig med Monrad i Spidsen for disse Raabere. — Formanden reiste sig og sagde ganske stille til mig: Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 2den, der har Ordet, bør at moderere hine Udtryk! — Jeg svarede: ja jeg skal moderere mine Udtryk, som visselig vare grove, her paa dette Sted, men, som sagt, min Taalmodighed fik Ende ved at høre mere her om denne Sag. — Og derved fik „disse Karle" ogsaa Ende med deres Interpellationer og Taler desangaaende den Gang. „Det var uforskammet grovt af Dem, Sørensen! De gjør Folkethinget til et Skjændehuus!" — „Det var ypperligt gjort af dem, Sørensen! De har lukket „de Karle" deres Mund for denne Gang." Saaledes fra de modsatte Sider af Thingets tilstedeværende Medlemmer lød det til mig, da vi gik ud af Salen. Og da jeg omtrent 14 Dage derefter fik Audients hos

Kongen for, førend jeg gik til Amerika, at sige ham Farvel og Tak for hans Understøttelse til min Virksomhed ved første Begyndelsen af min Skole i Uldum for voxne Bondesønner, da var hans første Ord til mig disse: „Det var ret og godt sagt af Dem, Rasmus Sørensen! hvad jeg har hørt De skal have sagt i Rigsdagen: at „de Karle" gaae med en Minister i Maven altid, det er sandt, og det var ikke for meget til dem."

Denne Mellemting om mig selv her, hvor jeg skriver om hvad vi, det danske Folk, bør tænke og gjøre i denne ulykkelige Krigstid, hører forsaavidt med hertil, at dersom endda blot et lidet Mindretal af det danske Folk havde stadig holdt Øie med „disse Karle" — nemlig vore danske Eiderpolitikeres og vore danske skandinaviske Politikeres Bestræbelser — og, fra hiin Tid af indtil nu, havde tænkt talet og gjort alt hvad der med Gud kunde have været gjort derimod, — see, da havde vi med Danmark ikke nu været i nærværende Krigs gruelige Ulykke. — — Det gik da ganske rigtig som jeg sagde: de vilde have det danske Folk ud til Krig paany imod Tydskerne; der blev i de siden forløbne 12 Aar ingen Ro for Kongen, ingen Fred i Kjøbenhavn, saa ofte som disse Politikere ikke løftedes op og sadde ved Statsroret. Der blev heller ingen Ro i Slesvig og Holsteen, saa ofte som de saaledes sadde paa Ministerstolene i Kjøbenhavn; Fjendskabet skulde der vedligeholdes, thi danske Tropper vedbleve stedse at belægge Holsteen og tydsk Slesvig, og tydske Soldater derfra stedse vedbleve at holdes som i Fangenskab i Kjøbenhavn og i flere danske Garnisonspladser. Nogen fælles Forfatning for Hertugdømmerne Holsteen og Slesvig med Danmark efter Folkets Tarv og Ønsker sammesteds, der ikke blev adspurgt, kom aldrig istand, uagtet de flere Forhandlinger og danske Dictater til en saadan; thi disse de danske Regjerings Politikere og Styrere viste aabenbarlig, at de slet ikke vilde have Holsteen med til nogen Fællesforfatning, men vilde bare nøde det til at fraskille sig selv fra

Danmark, som Holstenerne dog ikke vare dumme nok til selv at begynde paa, men overlod dette Tractatbrud eller Statsbrud at gjøre til den danske Regjerings Eiderpolitik, der endelig og endelig, ved Proklamationen af 30 Marts sidste Foraar, da ogsaa bebudede at ville gjøre, og, ved en ny Fællesforfatningslov for Slesvig og Danmark af 18 Novbr. sidst, virkelig fuldførte dette Statsbrud, og hvorved da tillige Hertugdømmet Slesvig incorporeredes i Danmark. Herved brød den danske Regjering sin indgaaede Forpligtelse ved Freden 1851 og 52: nemlig ikke at maatte incorporere Hertugdømmet Slesvig i Danmark, og ikke at maatte udsondre Holsteen fra Danmark, men skulde lade disse Hertugdømmer forblive i samme Stilling, som de vare og havde været førend Krigen 1848, under Danmarks Konge.

Nei, siger man, dette er jo ikke saa, der er intet Tractatbrud eller Statsbrud skeet ved noget af alt det, som den danske Regjering derved har fuldført; thi med Tydskerne i Slesvig og Holsteen var det umuligt at faae i Virkeligheden nogen Fællesforfatning, da de hverken vilde møde til Vedtagelsen af en saadan, eller opfylde det Mindste af hvad den prøvede Fællesforfatning af 1855 paabød dem, og skulde vor danske Regjering da ikke have Ret til at give ny Love i dens eget Land, som Slesvig heelt op til Eideren er, uden at spørge Tydsklands Magter derom? — Jeg svarer: Det siger slet Intet i denne Statsbruds-Sag, at Tydskerne i Slesvig og Holsteen ikke kunde enes med den danske Regjering om nogen Fællesforfatning med Danmark til en folkelig Deeltagelse i Lovgivningen, som er Noget, der ikke kommer Statsdelene som bestaaende Parter af det danske Monarkie, eller af den danske Krones Land, det mindste ved, og det var ligegyldigt for Danmark enten Hertugdømmerne vilde have en egen folkelig Deeltagelse i Lovgivningen for deres Part eller vilde have raadgivende Forsamlinger, eller blot Lovgivning fra Kongen selv for dem, som deres souveraine Hertug; thi derved forbrød de sig ikke mod deres under-

saatlige Pligt, da de jo ikke nægtede at erlægge deres Skatter og Byrder, til Regjeringen som tilforn, og ikke heller forsøgte at rykke Holsteens og Slesvigs statlige Stilling eller Landes Stilling ud af det bestaaende Forhold til Danmark, hvori de hidtil havde staaet og hvori de, efter forrige Krig ved Londonnertractaten, vare garanterede eller forsikkrede at skulle uden Forandring blive staaende. Da altsaa den danske Regjering gjorde statlig Forandring i det Bestaaende, og i det tractatmæssigt Garanterede har brudt Statsforholdet ved den ny November-Grundlov for Slesvig og Danmark, der vel ikke i Udtryk men i Gjerning incorporerer Hertugdømmet Slesvig til at gaae ind til Eet med Danmark, og udsondrer Holsteen derfra, saa er Anledningen og Skylden til nærværende Krigsudbrud virkelig den danske Regjerings og den danske Rigsraads, der lavede og udgav den Lov, og saalænge denne ikke tages tilbage, som er jo det alle Tydsklands Magter og alle de europæiske Stormagter, der have garanteret imod Brud paa det statlig Bestaaende imellem Danmark og Hertugdømmerne, paastaae at vor danske Regjering skal, da kan jo Krigen ikke andet end vedblive, som den udbrød, for denne Love Skyld.

Ja, siger man, det er ogsaa ligemeget; thi Krigen havde kommet alligevel, enten denne Lov var udgaaet og stadfæstet eller ikke; Forbundstropperne og Preuserne med Østerrigerne og med alle Tydskerne vare alligevel komne og vilde taget Slesvig fra os, ja Jylland med, hvilket vi jo nu see er deres eneste Hensigt — og skulde vi Danske ikke nødvendig have Lov til at slaae fra os i vort eget Huus, som Slesvig til Eideren er? — Jeg svarer: jo ganske vist skulle vi Danske have Lov til at forsvare os og slaae fra os mod fjendtligt Indbrud og Overfald i vort eget Land og Huus; men vor danske Regjering skulde ikke med europæisk Overmod i dens danske Ringhed ved denne Lov have udæsket hele Tydskland til Krig mod Danmark, og vi danske Folk skulde ikke med formasteligt

Hovmod og oppustet Nationalhad have hjulpet den danske Regjering til at udæske og foranledige Tydskerne at komme og anfalde vort Land, men rolig have biet med vort Forsvar til Slaaen fra os, indtil de tydske Magter af dem selv vare komne som indfaldende Volds- og Ransmænd imod vort Land og os, uden given Anledning fra dansk Side, see, da vare de ganske vist slet ikke komne; men vare de endda komne saaledes mod os, da havde vi som den uskyldige Part i Krigen, havt Gud med os til Forsvar, og da havde vi tillige havt Ret til at kræve den lovede Hjælp og Bestyttelse af de vedkommende Stormagter, som vi nu see de holde aldeles tilbage og det netop, som de alle med Sandhed erklære, for den lumpne Novemberlovs Skyld, der har brudt Danmarks indgaaede Forpligtelser, garanteret af Stormagterne, angaaende Hertugdømmernes statlige Forholde.

Jeg har læst for kort Siden en Lignelse i eet af de Blade eller Skrifter, som har ikke gjort eller kunnet gjøre andet end tændt Ild og oppustet til Krigsluens Udbrud i Danmark imod alle tydske Magter, hvormange og store disse endogsaa maatte være, og af hvilke ildsluende Blade og Skrifter Landet her har vrimlet, selv i Skoler og Kirker, hele Tiden, siden sidste Krig, liig en Græshoppe-Sky, nedfaldende og opædende Markernes Grøde og Træernes Blade paa somme Egne i Amerika — jeg har læst deri blandt andet den Lignelse, at naar Danmark som en lille Dreng slog drabelig fra sig, i ulige Kamp med en stor, styg Prygl af Slagsbroder, og var modig og uforknyt, da fik alle store, ædle og stærke Mænd som morede sig med at see derpaa, strax Medfølelse for den Lille og sagde: Lad ham være, du store Afskum! eller vi krabadske din Æsel, der ikke kan lade den Lille, der slaaer saa mandig fra sig, med Fred. Men jeg siger: naar ædle, store og stærke Mænd saae, at det var den lille hovmodige Pog, der selv af Kaadhed og Selvindbildning ikke kunde lade den store stygge Prygl af Slagsbroder

være i Ro, men selv prikkede og drillede denne til at give ham en Kjepop for hans kaade og hovmodige Næsviisheds og Fornærgaaenheds Skyld, — mon da saa de vilde tage det lille Asskum i Forsvar og yde ham deres Hjælp? — Det har nu ogsaa, siden Tydsterne gjorde Tegn til ifølge Udæskning til dem ved Novemberloven, og siden det saaes, at Stormagterne ikke vilde komme med Hjælp imod dem, viist sig, at det danske Ministerium, der vovede sit Ministerliv paa at sætte den Lov igjennem, da strax opgav dette Ministerliv, men meget feigt hyttede sit kjødelige Liv ved at holde sig borte fra Krigen, som det havde skabt, og som Monrad, liig en gjenoplivende Livsgnist af det afsjælede Ministeriums Legeme, da paatog sig at gjennemføre. Men ogsaa han har nu erklæret, at han maa opgive denne Fugl Phønix's Gnist af det opløste Ministeriums Aske, hvis ikke det ny Rigsraad, naar det bliver valgt og kommer herind, vil tilintetgjøre Novemberloven med ham. Men nu er der nemlig Skomager J. A. Hansen af det gamle Rigsraad, der med sit Parti stemte imod Novemberloven ved dens Udkomme, men som nu, da han har seet dens for ham maaskee glædelige Krigsfrugter, har faaet Lyst til at see disse forøgede ved at faae hans Bestyrelsesmedlemmer for hvad han kalder Østifternes Folkeforening til at skulle besørge hver Valgcandidat, der fremstiller sig i disse Stifter til Valg den 5 Marts til Medlem af det ny Rigsraad, forebragt det Spørgsmaal, om denne bestemt, hvis han vælges, vil modsætte sig Ophævelsen af den ny Grundlov for Slesvig og Danmark af 18de November f. A.? Svarer Valgcandidaten Nei dertil, skal han ikke vælges. Altsaa naar Skomager J. A. Hansen faaer saamange med sig af sit Parti, der forkastede denne Lov i det gamle Rigsraad, at de nu i det ny Rigsraad kan opholde denne samme Lov, for at bevare ilue den nærværende Krig for Danmark, og holde Stormagternes Hjælp borte, da kan J. A. Hansen, naar Monrad med hans nærværende Ministerium

da aftræder, sikkert vente sig Krigens Fortsættelse under et nyt krigersk Ministerium, maaskee da dannet af selve Skomager J. A. Hansen med tiltagne Medlemmer fra Bestyrelsen af hans Ostifternes Folkeforening, af Mænd som f. Ex. Maler P. C. Olsen fra Skjelskjør, Væver N. J. Hansen i Hjelm paa Møen, Sognepræst M. Melby i Asperup i Fyen, Chr. Hansen, Gaardmand i Veistrup pr. Svendborg, Major Müllen, eller maaskee af Statsmænd som f. Ex. Hofjægermester Carlsen, Balthazer Christensen o. fl., forsaavidt der bliver ledige Portefeuiller til dem. Et saadant nyt krigersk Ministerium vil J. A. Hansen da vel vide at anbefale formedelst de deri indeholdende Stoffer til practisk øvet Greb og Forstand ikke alene paa Krigsførelsen og Krigspræsteriet, men ogsaa især paa hvad der nu gudsjammerligt klages over Mangel af, nemlig paa Anskaffelsen til Armeen af Klæder og Sko, Mad og Drikke, Huus og Hjem, Mark og Fæ og alt det, som Godt er. — — — Saa forblindet og forpestet er nu Folket i Danmark blevet af den raadneste, ugudeligste Løgnetale om denne nærværende Krigs Herlighed og dens guddommelige Ære for Danmark og for det bedste, det sagtmodigste, det taalmodigste, det tappreste og det uovervindeligste danske Gudsfolk, som findes paa Jorden, — at slige danske Politikeres og Præsters Forslag og Planer til at sætte sig selv op paa de danske Ministerstole, for at faae hver 3000 Rdl. i livsvarig aarlig Pension, om de ogsaa kun række til at sidde der en halv Time, medens Landet ødelægges og Armeen ihjelslaaes, kan med bedste Rimelighed nu godt opnaaes.

Dette er nu Noget af de Sandheder, jeg finder nødvendigt at vi alvorligt foreholde os selv og derved skue ind i os selv, see og finde Aarsagen i os selv, i vor egen Barm af vor Synd og Fordærvelse, af vore Overtrædelser og Ondskab, der i Fred og Magelighed, i Overflødighed af Guds gode Gaver, har gjort os ligegyldige og følesløse for at spørge og søge og selv at finde Sandhed, Ret og Godt for os selv og vor

Næste ude som hjemme! — Thi see, hvorfor f. Ex. troede vi, ubeseet og aldeles uvidende, at Dannevirkestillingen var uindtagelig, og at hver af vore danske Soldater i det allermindste under denne Stilling kunde slaae 10 tydske Soldater? — Vi troede det, og alle vore Soldater troede det, ene og alene af vor danske Hovmod, af vor danske Ugudelighed og af vor danske Hedenskab, der, oppustet og opblæst i os af vore regjerende danske Politikere og af vore krigsvisesyndende danske grundtvigianske hedenske Præster, tillod os hverken at spørge Gud eller vor egen Forstand tilraads, hverken at see, at det kun var vore Ministre og vore nymodens Præster, der vilde have Krig, og ikke vor Konge, men blindt hen at styrte vore Sønner og os selv i Krig og Blodsudgydelser, i Guds haarde Riis og Straf for vor egen danske Hovmods, Hoffærdigheds, Pragts, Overdaadigheds, Ødselheds og vore Pligters Forglemmelses Skyld mod Gud og vor Næste. Vi troede nu ikke længere, at Hovmod gik for Fald, som Guds eget Ord siger os, at Gud nedstyrter de Hoffærdige og kun hjælper og ophøier de Ydmyge af Hjertet, at kun den, der forlader sig fast paa Herren af sit ganske Hjerte og ikke paa sin egen eller paa andres Forstand, og langt mindre da paa aabenbar Løgn og Feil, som vi gjorde, kun den kan finde Hjælp og Frelse. See, derfor har Herren nu udrakt sin Haand med Sværdet imod os og ladet Straffen komme.

Saaledes talede Herren ved Propheten Jeremias til Kong Zedechias og hans Raadsherrer i de Dage, da Nebucanesar, Kongen af Babylon, med sin overmægtige Hær beleirede Jerusalem, ja i de Dage, da Jødernes Konge Zedekias, ifølge sine Raadsherrers Raad, havde brudt sine indgaaede Forpligtelser til Kong Nebucadnesar af Babylon for at gjøre Juda Land og Jødefolket uafhængigt af Babylons Rige, og da Jerusalems Præster, selvgjorte Propheter og hele Folket derinde, raabte paa Krig, Seier, Befrielse og Herlighed — saaledes talede da Herren ved sin egen udsendte

Prophet Jeremias: „Og Jeremias svarede dem: Siig til Kong Zedekias: Saa siger Herren: see jeg vender de Krigsvaaben, med hvilke I stride mod Kongen af Babel og mod de Chaldæer, der have beleiret Eder uden for Stadsmurene, mod Eder selv, og Jeg vil lade Eders Fjender indbryde og samle sig midt i denne Stad; thi Jeg, Herren, Israels Gud strider imod Eder med en udrakt Haand og stærk Arm, med min Vrede og Grumhed og Fortørnelse, Jeg vil slaae denne Stads Indbyggere, baade Menneskene og Dyrene, med en stor Pestilentse og med Hunger og Sværd, og derefter, siger Herren, vil jeg give Zedekias, Judæ Konge med hans Raadsherrer, Tjenere og Folket af de Overblevne af Pestilentsen, Sværdet og Hungeren, i Nebucadnesars, Kongens Haand af Babylon og i deres Fjenders Vold, og han skal lade dem slaaes med skarpe Sværd, han skal ikke spare dem, ei skaane dem, og ei forbarme sig over dem. Saa siger Herren: Jeg lægger for Eders Ansigt Livets Vei, og Dødens Vei: Den, som bliver i denne Stad, skal døe ved Sværdet, ved Hungeren og Pestilentsen; men den, der gaaer ud herfra og overgiver sig til Chaldæerne, Eders Fjender, der beleire Eder, skal redde sit Liv som et Bytte; thi Jeg har sat mit Ansigt imod denne Stad til Onde og ikke til Gode, siger Herren, den skal gives i Kongens Haand af Babel, og han skal opbrænde den med Ild for alle Eders Idrætters Ondskabs Skyld! (Jeremiæ 21 Cap.) — Kong Zedekias og hans Raadsherrer adløde ikke disse Herrens Ord; thi disse troede paa deres eget Krigsforsvar, skjældte Jeremias ud for en gal Mand, hvem de fængslede, og holdt Kong Zedechias som fangen i deres Løgneraad indtil den forhyndte Ulykke kom og Straffen greb baade dem og ham, og det da var forsilde at redde sit Liv.

Ere vi da ikke aldeles uden Omsorg for vort eget og for vor Næstes Bedste til Liv eller Død, og søge vi efter at vide hvad der tjener til Fred for Sjæ-

len som for Legemet og for alt hvad vi have her i denne syndige imod Gud og hans Fredens Rige oprørske onde Verden og fordærvede Menneskehed, da lader os dog for Alting adspørge Gud og tragte efter hans Rige, lader os ikke som glædende tankeløse Daarer more os og kroe os ved at læse om vor nærværende danske Krig og vore danske Krigsbedrifter, og paa den ene Side harmes og bande baade paa de Danske og de Tydske, fordi vi fik saa godt som ingen slaaede ihjel ved Dannevirke, og paa den anden Side bilde os ind, at fik vi bare først mange Tusinder af de nærværende tydske Tropper i Hertugdømmerne slaaede ihjel, da vare vi store Karle, da vare vi ovenpaa, da vare vi færdige med Tydskerne og med den Krig! — Nei, da vare vi kun rykkede langt videre frem til nye Ulykker og Ødelæggelser saavel for os selv som for vor Næste i Hertugdømmerne, ja om vi end krigedes til sidste Mand af os faldt, var Danmark da hjulpen? — Nei, har vi Hjerte for andres Lidelser, førend de ramme os selv og vore egne Børn, vor egen Slægt, vore egne Naboer og vore nærmeste Venner, da lader os sætte os i deres Sted, over hvem Krigens Lidelser og Nødsler, Saar og Savn, Smerte og Trang, baade her og i Tydskland, saavelsom i Slesvig og Holsteen, allerede have ramt, og lader os med dem sukke og bede: Ak, retfærdige Gud og naadige Fader! tænk dog i Naade og Forbarmelse paa os alle, som have syndet og forbrudt os imod dig og imod vor Næste til denne din retfærdige Straf og Vrede, der nu er udbrudt over os i denne Krig, Ødelæggelse og Menneskeblods Udgydelse, der raaber til Himlen imod os og siger os hvad vi alle have fortjent af din Haand! — Herre! hjælp, Herre Jesus Christus, vor Frelser! lær os og bøi os i Sind og Hjerte at omvendes til dig i Sandhed, og at gjøre din Villie, at elske vor Næste, som du har elsket os! — at yde Hjælp og vise Deeltagelse i de Lidendes og Forladtes Trang, at bede og paakalde i dit hellige Navn, og forlade os alene paa dig,

saa at det dog ikke skulde gaae os, som du siger om dem, der opægger til Krig: „See alle I, som optænde en Ild (Krigsluen) og omringe Eder med dens Gnister, vandrer da nu i Eders eget Ildlys og see selv ved de Gnister, som I have optændt! men dette skal skee Eder af min egen Haand, siger Herren: I skulle falde og ligge ned i Eders Smerter!" (Esaiæ 50, 1. 11).

Kort Indbegreb af Sandheds Belysning over denne nærværende Krigs Aarsag og Udbrud.

Vor danske Konge er Konge af Danmark og Hertug af Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen. — Holsteen er tilligemed Lauenburg, af hvilket vor danske Konge ogsaa er Hertug, henhørende til det tydske Forbund af alle tydske Lande, men Slesvig er aldeles uden for dette Forbund, og har alene med Danmark at gjøre. I Aaret 1848 vilde de politiske Herrer i baade Slesvig og Holsteen under et selvtaget oprørsk Overhoved, som var Hertugen af Augustenborg, rykke Hertugdømmet Slesvig ind i det tydske Forbund til der at være Eet med Holsteen; men paa selv samme Tid vilde de danske politiske Herrer i Kjøbenhavn rykke Hertugdømmet Slesvig ind i Danmark som en Provinds i samme, derved ophæve Slesvig som Hertugdømme og udsondre eller adskille Holsteen heelt fra Fællesskab med Slesvig og Danmark under vor danske Konge, der da skulde have Hertugdømmet Holsteen at regjere for sig selv i Forbund med alle de tydske Lande. Dette var lige stort Brud af den bestaaende Stats- eller Lande-Forbindelse under den danske Krone fra begge Sider. — Derfor kunde ingen af de uvedkommende Stormagter i Europa holde med os Danske i den Krig, som dengang i Anledning af dette Statsbrud skeete; men ved Krigens Ende drev de det tilbage at

oprettes igjen som det var før Krigen. — Men nu denne Gang er det ikke de politiske Herrer i Holsteen og Slesvig, ikke heller det tydske Forbunds Landes Regjeringer, der har erklæret at ville bryde den bestaaende Stats- eller Lande-Forbindelse imellem Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen under den danske Krone, men det er den danske Regjering, som har erklæret af 30te Marts 1863 at ville gjøre dette, ved at adskille Holsteen fra Slesvig og Danmark, og indlemme Slesvig i Danmark; og det er ikke de politiske Herrer i Slesvig og Holsteen, ikke heller de tydske Landes Regjeringer i det tydske Forbund, der har virkelig gjort og udført dette Brud paa det Bestaaende, men det er den danske Regjerings nylig afgaaede Regjerings Ministerium, som, i Forening med det nylig afgaaede danske Rigsraad, har, ved den ny Grundlov af 18 November 1863, virkelig gjort og udført dette Brud paa den bestaaende Stats- eller Lande-Forbindelse under den danske Krone, idet denne Lov i Virkeligheden udførte alt hvad den danske Regjerings Kundgjørelse af 30 Marts bebudede. — Alene af den Aarsag har vi i Danmark faaet denne ulykkelige Krig paa Halsen, og derfor hverken kan eller vil nogen af alle de uvedkommende Magter i Europa række os den allermindste Hjælp til vort Forsvar mod hele Tydsklands Angreb, førend denne forbandede Lov tages tilbage og tilintetgjøres. — Er det altsaa ikke klart, at alle de, der raabe paa at modsætte sig denne Lovs Tilintetgjørelse, ville Intet andet end Krigens Fortsættelse og Danmarks Ulykke, Oplösning og Undergang, alene for at de selv som Ravne kunne pille Aadslet.

(Næste No. følger inden 4 Ugers Forløb.)

☞ **De, der ville skrive til mig angaaende Amerika, addressere deres Breve med Frimærker til mig: Studiestræde Nr. 43 i Kjøbenhavn.**

1864. № 2.

(Fortsættelse af)

Hvad bør det Folket i Danmark at tænke og gjøre i denne ulykkelige Krigstid?

(som Tillæg til Otto Müllers Skrift om det Hall-Monradske Ministerium)

af

Rasmus Sørensen.

Trykt i Carl Lunds Bogtrykkeri i Kjøbenhavn.

At det Hall-Monradske Ministeriums og dets Marts-forenings Bladorganer kalde mig „forrykt og affindig", og mit conciperede Andragende til Kongen „galt og tosset Tøieri, der med Vold vil omstyrte Novemberforfatningen ꝛc.," — det er i sin Orden, i Løgnens og Urettens Kriger-Orden, mod Sandhed og Ret. — Det vilde været mig et Beviis paa, at jeg og dette mit Foretagende maatte have skeiet ud af Sandheds-Vei og Rets-Orden, hvis disse Organer havde benævnt og tracteret mig med anden Udspyning og Dom, end deres eget Væsen og Stof tilbyde dem. — — „Først da — siger Otto Müllers bekjendte lille Skrift — naar d'Hrr. Monrad & Co. have spillet Stykket til Ende, men heller ikke før, vil man faae Øinene op for, hvor ilde man har handlet med os." — Dette Stykke maa altsaa snart være spillet til Ende; thi det mærkes allerede, at Folk begynde at faae Øinene op, ikke alene, som hidtil, for Fjendernes, men nu ogsaa for Vennernes: Ministeriets, dets Marts-forenings og dets Bladorganers ilde Handlen med os. Hvori bestaaer da disse Venners ilde Handlen med os? — Den bestaaer i — som ogsaa O. Müllers Skrift

viser — at de ikke itide have gjort de Indrømmelser, som de burde have gjort, ikke itide have indrømmet og opfyldt hverken hvad indgaaede Forpligtelser og Ret bød for Hertugdømmernes Stilling og Vedkommende, eller hvad de tydske Forbundsmagter paa Grund deraf fordrede, eller hvad de andre europæiske Stormagter venskabeligt og indtrængende derfor raadede Danmark til at gjøre for at undgaae Krigen, hvilket Sidste var: itide at tilbagetage Novemberforfatningsloven.

Dersom der nu endda, midt under Krigens Ulykker for Danmark, ved Conferencen i London havde været seet eller hørt fra Danmark Beviis for, at her var et Folk tilligemed en Konge, der holdt fast alene ved Sandheds og Rets Paastand paa hele Rigets Integritet, Hertugdømmernes og Kongerigets hele Sammenhold og Bevarelse under Kongens Arveret og Herredømme, som Londonertractaten af 1852 garanterede, eller skulde sikkre for, see, da var der givet de mæglende Stormagter, hvad der fra dansk Side alene burde gives dem, at yde deres Hjælp til, at forbinde sig med og at stride i Forbund med til Haandhævelsen af denne garanterede Tractat. Men nu derimod, da der fra dansk Side i Virkeligheden kun alene forelaae Conferencens mæglende Magter: enten at give deres Medhold og Stridshjælp til det danske regjerende Ministeriums, dets Martsforenings og Bladorganers haardnakkede, uforandrede Fastholden ved Novemberforfatningen til Krigens Fortsættelse — og dette forelaa under det foregivne falske Navn af hele det danske Folks Fastholden — eller at give deres Medhold til at dele Hertugdømmet Slesvig imellem de to bindegale politiske Partier: Slesvigholstenerne og Eiderdanskerne, der fra begge Sider ligemeget havde foraarsaget hele Krigen, — see, saa kunde der ikke engang begyndes nogen retmæssig Fredsmægling. Den mæglende Conference, der jo ikke kunde give Medhold og Stridshjælp for Danmark til Fortsættelse af den Krig, som alle dens Stormagter paa det Kraftigste havde advaret Danmark imod at begynde paa eller give Anledning til,

valgte da, for en mulig Begyndelse til Fred imellem de Krigsførende, at foreslaae en Deling eller en Huggen midt over af Stridsæblet, Hertugdømmet Slesvig, saa at hvert Stridsparti af Dansk og Tydsk kunde tage sit Stykke og dermed lade sig nøie. — — Det var ikke med Kong Salomons Hjerte og Viisdom (der ved sit Forslag til Overhugning og Deling af det spæde Barn imellem hine stridende Mødre, see 1ste Kong. B. 3. C. — kun vilde prøve disses Moderhjerter) at Conferencen her gav dette sit Delingsforslag. Det var heller ikke med den sande Moders Hjerte, under hvilket hiint Barn havde ligget, at de danske Gesandter ved Conferencen traadte i hiin falske, hjerteløse og grusomme Moders Fodspor og her sagde, ligesom hun fordum om Barnet: ja saa skal Hertugdømmet Slesvig (dette Barn) hverken være Slesvigholsteinens eller Eiderdanskens, hug kun til og deel det i to Stykker imellem os, saa er det dræbt, saa er det hverken Hertugdømmet Slesvig eller Sønderjylland mere, og er da ikke længere Noget, der er værdt at kriges om; og tag saa kun Slesvigholsteinernes Stykke af Slesvig tilligemed baade Holsteen og Lauenborg heelt bort fra Danmark. — — Var det maaskee da med det sande Moderhjerte de tydske krigsførende Magters Gesandter i Medhold til Slesvigholsteinen ved Conferencen først sagde: det skal ikke gjennemhugges og deles, det tilhører nu os og det tydske Forbund heelt og holdent? — Nei, det var med det sande Røver- og Voldsmands-Hjerte de sagde dette og holdt fast derpaa som paa deres Krigs-Rov; thi havde de havt Hjerte og Følelse for Slesvig, som hiin sande Moder for sit Barn, da vilde de sagt: hug det ikke over, dræb ikke Slesvig, men giv det hellere heelt og holdent tilbage til Danmark, under Sikkerhed for, at det ikke fremtidig kommer til at lide Overlast og Uret af den danske Regjering, som det virkelig har lidt siden forrige Krig.

Ved at læse disse Delingsforslag tænkte og sagde jeg da til mig selv: den Tid er længst forbi, da Folk, under Krig og Ødelæggelse, Vold og Forstyrrelse, tænkte

mere end sædvanlig paa Gud og paa Regnskab for ham, og alvorligere, end ellers, følte for Næsten og Medmennesker, for Egne og Fremmede, for Venner og Fjender, for Fædreland og Konge, for Nabomagter og andre Riger, ifølge Guds Ords Forskrifter. — Men, tænkte jeg, kunde dog det, ved falske Forestillinger om Krigens Aarsag, som alene Tydskernes Skyld, formørkede Menigfolk i Danmark komme til i Sandheds Lys at betænke og føle den store Skyld og Aarsag, vi Danske og vor Ministerregjering med dens nationale og skandinaviske Parti selv have og bære til denne ulykkelige Krig, og under oprigtig Bekjendelse af denne vor egen Skyld søge Guds Hjælp og Redning i sand Tro og Bøn til Ham, og derpaa henvende os ikke til vort regjerende Ministerium, dets Martsforening og Bladorganer med Raab og Udskjælden paa Tydskerne, vore Fjender, og paa de andre Stormagter, vore falske Venner, men til vor retmæssige danske Konge med vor Udtalelse og Begjæring om, at han selv vil udtale sig for Tilintetgjørelsen af den Novemberforfatningslov for Slesvig og Danmark, og for Ophævelsen af alt det Overtrædende fra dansk Side af det lovlig Bestaaende og Forpligtende angaaende Hertugdømmerne, der havde fremkaldt denne Krig, — da vilde derved kunne gives til Conferencen i London et Beviis for, at her i Danmark var og er endnu et Folk og en Konge, som baade ville lade sig hjælpe paa Sandheds og Rets Vei til hele Rigets eller Monarchiets Gjenoprettelse og Bevarelse, og ved Conferencemagternes tilstrækkelige Understøttelse da ogsaa kunne hjælpes dertil. — — I denne Tanke skrev jeg mit Udkast til et saadant Menigfolks Andragende til Kongen, lod det da trykke og udbrede i Landet til Læsning, Overveielse og Underskrift. Men jeg blev — som bekjendt — foreløbigt stoppet dermed og forhindret deri ved Justitsministeriets Anholdelse og Beslaglæggelse af mig og mit trykte Udkast, under Foregivende af, at det ikke var forsynet med mit Navn som Concipist og ikke heller med Bogtrykkerens Navn og Sted —

Noget, der ved slige private Documenters Trykning ellers ikke fordres Tillige heed det til mig: Der er forbryderisk Indhold deri; thi der ønskes jo af Kongen at tilkjendegive, at han vilde tilintetgjøre Novemberforfatningen ꝛc., og det kan han jo ikke gjøre uden med Vold? — Jeg svarede: Kan han ikke slutte Fred og ophæve Krigen med dens Aarsager fra dansk Side uden at øve Vold? Vide vi da ikke, at dette netop — ogsaa ifølge den danske Grundlov — hører ham som Konge til baade at kunne og skulle gjøre? — Dermed var jeg fri af denne Anholdelse, og strax derpaa lod jeg et nyt Oplag af dette mit Udkast, med mit og Bogtrykkerens Navn paa, udgaae fra Trykken til ny og videre Udbredelse i Landet.

Det er her i Danmark nu blevet saaledes, at man har snakket og handlet saameget af sin danske Nationalitets indbildte eneberettigede Politik under Constitutionsfrihed: Rigsdagsfrihed, Rigsraadsfrihed, Ministerfrihed, Folkefrihed, Selvbestemmelsesfrihed osv., at man aabenbart har glemt, at Kongen ogsaa har sin constitutionelle Frihed, og at man veed ikke længere, hvori denne bestaaer eller hvad hans Magt er, saa at han ansees af den nærværende danske Regjerings-Politik for en aldeles overflødig Personlighed og Magt, der ikke er værd at tage andet Hensyn til end samme regjerende Politik i sin egen Interesse finder tjenligt, hvorom dens Bladorganer afgive tilstrækkeligt Vidnesbyrd og mene, at Kongen som en uvedkommende hellig Ting maa være fri for Ansvar til alle de vanhellige og forfængelige, statsopløsende og morderiske, ugudelige og forskrækkelige Ting, der, formedelst Ministeriets Foranledning til og Fortsættelse af denne tilfulde ødelæggende Krig for Danmark, er skeet og skal skee, for hvilket altsammen Ansvaret siges at maa gjerne komme alene paa Ministeriet, dets Martsforening og Bladene, det er stærke Karle-Stykker og Støtter, som ville og kunne bære Ansvaret for alt det udgydte danske Blod og Rigets Undergang; det er Synd at blande Kongens Hellighed og Uvedkommenhed ind deri, lad

Folk aldrig tænke paa at gaae til ham om nogen ansvarlig Deeltagelse deri, lad ham endelig slippe fri fra alt Ansvaret for Danmark og fra det Hele, saa har den regjerende Politik i Danmark spillet sit Stykke til Ende, og saa er den og dens Organer ligesaa reen som Pilatti vadskede Hænder, og ligesaa triumpherende til at udraabe: Danmarks Blod og Ende komme over dem og deres Børn, som de jødiske Ypperstepræster og deres Folkeparti vare triumpherende til at raabe: „Jesu Christi den Nazaræers Blod komme over os og vore Børn!"

Angaaende den høieste Magt, altsaa ogsaa det høieste Ansvar, i et constitutionelt saavelsom i et souveraint Kongerige, da maa jeg her, som en practisk Kjender af høieste Magten i den nordamerikanske store Republik, først sige, at selv dersteds, hvor ingen Konge og Kongemagt findes, er der dog en høieste Magt i Constitutionen over baade den folkerepræsenterende Legislatur eller lovgivende Magt, og over den folkerepræsenterende Administration eller regjerende Magt, som ikke alene kan og skal give Bekræftelse eller Benægtelse til de ved Gouverneurens eller Præsidentens Veto udsatte Love, men som, ved enhver gal og overhaandtagende Misbrug og Udskeielse af de lovgivende og bestyrende Magter til Landets Ulykke og Folkets Tab, kan og maa gjøre sig gjældende til at sætte Grændse derfor og Ende derpaa, og denne Republikens høieste Magt er Folke-Majoritetens eller Fleerhedens Stemme, der egentlig som høieste Magt regjerer, vælger og afgjør Alt i Republiken, og derfor, naar dens valgte Repræsentanter ikke varetage Folkets og Rigets almene Bedste, men kun deres egen Interesse og Fordeel, Magt og Embedes voxende Indtægter, da andrager den (Folkemajoritetsstemmen) ikke — som her i Danmark — til sine valgte Repræsentanter, der allevegne, der som her, repræsentere Egen- og Parti-Interesser fremfor Folkets Almeenbedste — men den andrager med sine Correctioner (Strafferettelser) til selve Stedet og Handlingen, som den vil stoppe eller fremme. — Det har de repræsenterende

Magter Respect for og maae bøie sig for. Men naar denne Folkemajoritets Stemmeret til Correction eller Strafferettelse bliver ogsaa vildledet, som den almindelig bliver i en til Udvidelse, Rigdom og Vælde stedse voxende Republik, da bliver der i samme ingen anden Magt end Guds usynlige Magt til Stopper, Straffer, og Hjælper mod Politikens Onder og Galskaber. — — I det constitutionelle saavelsom i det souveraine Kongerige er ikke alene een, men to saadanne corrective høieste Magter til at sætte Vagt og Grændse, Dæmning og Ende for den baade folkeclasse- og stats-repræsenterende lovgivende og regjerende Magts Misbrug og Galskaber til egen Vælde og egen Fordeel, men til Folkets, Statens og Kongens Ulykke, Tab og Fordærvelse. — Disse to corrective høieste Magter ere: Folkemajoritets-Stemmen og Kongen, og naar disse To forene sig, som de bør og skulle i alle store Spørgsmaals Afgjørelse og især til det Ondes Standsning i de Ulykkes- og Krigs-Tilfælde, som den repræsentative og styrende misbrugende Magt har frembragt, da kan Rettelse og Redning skee, da maa den gale, overhaandtagende, styrende Politik flux aftræde sin Cours og nedlægge sin Commando. Men er eller bliver i Kongeriget disse to corrective høieste Magter ogsaa vildledede og besnærede, bagbundne og fangne af den feil regjerende Politiks Garn og Strikker, see, da er her heller ikke anden Magt end alene Guds egen usynlige Magt og Hjælp at tye til imod de magthavende Politikeres Onder og Galskaber.

Jeg, som sagt, blev da foreløbigt stoppet og forhindret i nævnte mit Foretagende til, ved et saadant Andragende fra Menigfolkemængden, at virke for en Forening af disse to høieste Magter i Danmark til en Overvægt og Stopper mod Ministeriets, dets Marts-forenings og Bladorganers fortvivlede, gale Politik til Krigens Fortsættelse og Rigets Opløsning og Undergang. Men, ved denne foreløbige Stopning af mig og mit Udkast, løb den fortvivlede regjerende Politik selv forud for mit Udkast iblandt Folket, deels for at samle Under-

skrifter paa sine egne Andragender til Kongen om sin Krigs og Ulykkes Fortsættelse over Landet, og deels for at udbrede Skræk og Frygt blandt Menigfolket for at befatte sig med mit Andragende-Udkast. — Jeg veed ikke endnu om den regjerende Politik fik paa sine Andragender i de jydske Kjøbstæder og disses nærmeste Landsogne flere Underskrifter, end mit Udkast fik alene i de faa Landsogne i Jylland, fra hvilke jeg, før Krigens Fornyelse, fik det tilbagesendt med ikke faa Hundreder af Underskrifter; — men det veed jeg, at i mange Sogne paa de forskjellige Egne derovre ligger det deels fuldt underskrevet, deels nær ved at blive det, men nu, formedelst Krigens Standsning af Post-Communicationen, ikke kan komme herover til Kjøbenhavn. — Til at afgive det nævnte Beviis for Conferencen i London kan Virkningen af dette Foretagende nu ikke komme til at tjene, og det er saaledes dermed nu bagefter. — Men det er derfor ikke bagefter med den Virkning, det endvidere kan have paa Folkealmuens Opvækkelse og Stemning til end alvorligere at betænke og føle denne nærværende Krigs og ulykkelige Stillings Aarsag og Følger, som kommende over os af vor egen danske regjerende Nationalitets Politik og af vore egne danske herskende Synder og Overtrædelser imod Guds hellige gode Lov og Bud. — Jo mere der fra den regjerende Politik agiteres og virkes ude blandt Almuefolket i Landet imod Sandheden i dette mit Udkast, desmere vil denne paaagtes, lyse Folk i Øinene og stadfæste sig selv for Hjerterne. Det er den aandelige Krigs Gang for Sandhed og Ret, der kun seirer tilsidst, men som saa beholder Seiren. —

Det hedder i Otto Møllers Skrift: „Danmarks egne Venner (de andre Stormagter) gave vore Modstandere (de tydske Stormagter) Medhold, vel ikke i at paaføre os Krig, men i den Paastand, i Kraft af hvilken de paaførte os Krigen" — „og vor Regjering ved sin halsstarrige Vægring paadrog os Krigen" (Pag. 13). — „Men fra den 15de November synes Fornuft og

Besindighed aldeles at have forladt det Ministerium, hvori Hr. Geheimeraad Hall præsiderede." (Pag. 1.)

Og Ugebladet „Kronen" siger i Nr. 123 (Søndag 3. Juli): „Fastholder man kun endnu denne fordærvelige falske Politik, fordi man skammer sig ved at tilstaae, at man har feilet? Skammer Ministeret og Partiet i Rigsraadet, Martsforeningen og dens Organer, Dagbladene, sig ved at udtale denne Tilstaaelse? — Mene de, at deres Ære ikke tillader dem det, at denne Ære er identisk med Danmarks Ære, og langt høiere end den danske Konges Ære, som derved slet ikke kommer videre i Betragtning, — ja saa er det Hedninger og Atheister, til hvis selvsyge Godtbefindende det ulykkelige Danmark og dets ulykkelige maaskee sidste Konge er voldgivet — saa kan der ikke være Haab om Opnaaelsen af en bedre og klarere Erkjendelse af Ret og Pligt, af Troskab til Konge og Fædreland. Men er der Christne blandt hine blinde Politikere, som hidtil have ført det store Ord for en fortvivlet uigjennemførlig Sag, saa skamme de sig ikke ved at tilstaae deres Uret, thi saa vil en aaben og hjertelig Bekjendelse blive Dem selv til Trøst, Glæde og Opreisning, og Danmark vil da med Guds Hjælp endnu kunne frelses fra Undergang og Opløsning."

Dette er altsammen Sandhed. — Men var der Christne iblandt disse Storordførere, der saae og følte denne Sandhed i egne Hjerter, og under Anger og Smerte over deres egen Synd og Medskyld til Hidførelsen af Guds haarde Riis og Straf over os med denne Krigs Ulykker og Følger, da vilde disse ikke længere findes iblandt dem, der endnu føre dette store Ord. — Thi saa siger Herren: „Naar Du siger i dit Hjerte: hvorfor vederfares mig disse Ting? da svarer Jeg: for dine Misgjerningers Mangfoldigheds Skyld, derfor ere med Vold dine Sømme oprevne og dine Hæle gjorte bare. — Men kan en Morian omskifte sin Hud, og en Parder sine Pletter, saa skulle ogsaa I, som have lært at handle ilde, kunne lære at gjøre ret. Der-

for jeg vil lade adsprede dem som Halm, der farer hen for Veir af Ørken. — Dette er din Lod (Juda!) ja din tilmaalte Deel af Mig, siger Herren, fordi du haver glemt Mig og troede paa Løgn. — Jeg haver ogsaa ladet oprive dine Sømme, saa din Skam og Blusel er seet (Jerusalem!), o vee Dig, at Du ikke vil rense Dig af dine Horerier og dit Afguderi paa Høiene og i Lundene!" (Jeremiæ B. 13.) — — „Og det skal skee — siger Herren til sin Prophet Jeremias — at naar Du har forkyndt dette Folk alle disse Ord, og de svare Dig: Hvorfor taler Herren al denne store Ulykke til at komme over os, og hvilken er vor Misgjerning, og hvad er vor Synd, som vi have syndet med for Herren vor Gud? — da skal Du svare og sige dem: fordi at Eders Fædre forlode mig, siger Herren, og tilbade andre Guder og tjente dem og holdt ikke min Lov, og fordi at I, ja I! gjøre endnu værre end Eders Fædre og vandre hver efter sit eget Hjertes Hovmod og Stivhed, og Mig ville I ikke høre." (16. C.) — — „Ak, Herre, Herre! — sagde Jeremias — deres Propheter og Præster sige til Dem: I skulle intet Fjendesværd see i Landet, og ingen Hunger have hos Eder; thi Herren vil give Eder Seier og Fred paa dette Sted. — Men Herren svarede ham dertil og sagde: deres Propheter og Præster spaae Løgn i mit Navn, Jeg sendte dem ikke og befalede dem ikke at tale Saadant, Jeg talede ikke til dem; de sige løgnagtige Syner og falsk Spaadom og det, som Intet er, uden deres Hjerters Bedragerier. — De samme Propheter og Præster skulle selv fortæres ved Sværdet og ved Hungeren, og Folket, for hvem de tale og som forlader sig paa dem, skal falde paa Jerusalems Gader for Sværdet og for Hungeren." — (14. C.) — — „Hvorfor er dette Folk saa afvendt fra Mig? siger Herren, de holde fast ved Svig og ville ikke omvende sig til Mig. — Jeg gav Agt og hørte til, om de ikke vilde tale Sandhed og gjøre Ret, men der var Ingen, som angrede sin Ondskab og sagde: ak, hvad har jeg gjort! — De vende

sig Allesammen hver til sin onde Vei som en Stridshest i Krigen. — En Stork under Himlen kjender sine bestemte Vandretider, en Turteldue, en Trane og en Svale tage Vare paa den Tid, de skulde komme; men mit Folk kjender ikke deres Tid, og Herrens deres Guds Ret. — Hvorledes kunne I sige: vi ere de Vise og Herrens Lov er hos os, da dog Eders Skriftlærdes Penne handle falskelig? — Derfor de Vise skulle beskjæmmes, forskrækkes og fanges; thi see, de forkastede Herrens Ord, og hvad for Viisdom skulde de da kunne have?" (8. C.) — — — „Og Herren sagde til mig (Jeremias): Der er fundet et Forbund blandt Judæ Mænd og Jerusalems Indbyggere til at gjøre deres første Fædres Misgjerninger og til at værge sig mod at adlyde mine Ord, for at vedblive at gaae efter andre Guder til at tjene dem. — Judæ Huus som Israels Huus har gjort min Pagt til Intet, som jeg oprettede med deres Fædre. Derfor Jeg lader komme Ulykke paa dem, siger Herren, af hvilken de ikke skulle undkomme; da skulle de raabe til Mig, men Jeg skal ikke bønhøre dem. Lad saa Judæ Stæder og Jerusalems Ingbyggere kun gaae og raabe til deres Guder, for hvilke de gjorde Røgelse, og see om disse kunne frelse dem i deres Ulykkers Tid; thi saamange som dine Stæder ere, Juda! saamange ere dine Guder! og saamange Gader som der ere i Jerusalem, saa mange Altere ere der opreiste til at offre Røgelse paa for deres Afguder." (11. C.)

Hvad skal alt dette her nu sige? — Hvad kommer det os her i Danmark ved, hvad Jøderne med deres Præster og Propheter, og med deres Fyrster (Ministre) og Konger gjorde i gamle Dage? — Have vi Danske ikke Ret til Slesvig indtil Eideren? Og havde vore Ministre og vort Rigsraad da ikke Ret til at give Love for vor eget Land og vedtage Novemberforfatningen, for at fraskille os det forbandede tydske Skab, Holsteen, og incorporere Slesvig med os, og tvinge Kongen til at underskrive denne danske Lov, saafremt han vilde være dansk Konge? — Ere ikke alle vore danske lærde Pro-

fessorer og ligeledes alle vore nulevende og virkende baade verdslige og geistlige Embedsmænd af gamle Professor Clausens Disciple og af gamle Præstpropheten Grundtvigs Disciple — hvor uenige de end ere i Religionen — dog fuldkommen enige i vor danske Nationalitets og Sprogs Ret og i vor danske Embedsbesættelses Ret lige til Dannevirke og Eideren? Og ere ikke alle vore unge danske Embedssøgende, ja alle vore danske Candidater og Aspiranter i alle Fag, alle Studerende, Disciple og Skoledrenge i alle Instituter, i lærde Skoler og i Almueskoler — ja selv alle vore unge danske Damer og Frøkener, endog ned til Jomfruer og Tøse i alle Pigeskoler, nu blevne saa nationale og lærte og helligede i Danskhedens Nationalitetsaand til Eideren, at de ikke give Slip paa denne dem indprændte Helligdom af Dansthed og Danskheds Ret til Eideren over alle andre Helligdomme, om saa Jorden skal revne og synke under dem derfor? — Og endelig havde saa ikke vore danske lovlærde og store Jurister og Theologer i Ministeriet sat en Lovform og Stiil op i Novemberforfatningen, saa kløgtig og fiin, saa grundig og genialsk, at vi alle maatte sige: det er truffet som paa et Haar; Slesvig kan nu siges derved at være ikke incorporeret i Danmark, og er derved dog incorporeret deri; Holsteen kan nu siges derved ikke at være udsondret fra Slesvig og Danmark, og er derved dog udsondret derfra. See, det var et Mesterstykke af hallsk- lehmannsk- monradsk- og cassesk uovertræffellige Kløgt og Lovtrækkeri paa et Haar! Det var dette Danskheds Mesterstykke af Viisdom og Mod, som vore tydske Fjender ikke kunde taale at see, og derfor kom de med hele Tydsklands Morderskarer og Røverbander til at ville myrde og tilintetgjøre os dette Mesterstykke, og alle de neutrale Stormagter, der ikke forstod sig paa at vurdere hvad saaledes dansk Viisdom kunde udklække og hvad dansk Mod turde vove imod hele Tydsklands Magter, som ikke engang Napoleon den Første vovede at faae Krig med paa een Gang, de lode os da staae alene i Stikken, uden at

hjælpe os, de Æseler og Tossehoveder — Men lad dem kun det, vi kan stride og falde for vor Nationalitets Ret „til sidste Mand og sidste Skilling" — og saa ovenpaa det kan vi gaae til Sverrig og incorporeres i et Skandinavien med vor danske Nationalitet i svensk og norsk og finsk og lappisk Nationalitet! Det er Nordens Eenhedsaand. —

Saaledes ville de af „Partiet", af det sidste 10 Aars regjerende „Nationale-Eiderparti i Danmark" her sige, hvis de læse dette mit Skrifts Citater af Propheten Jeremiæ Bog. — Det Samme sagde i hine Dage ogsaa Juda-Rigets og Jerusalems Ministre (Fyrster) og Høvdinger, Præster og Propheter (Lærere) og det af dem fra Herren forvendte Folk. De sagde til Jeremias: „Det Ord, som Du haver talet til os i Herrens Navn, ville vi ikke lyde Dig udi; men vi ville gjøre efter alle de Ord, som ere udgangne af vor egen Mund, og gjøre Røgelse for Himlens Dronning (deres Overdaadigheds Moderbillede) og udøse Drikkeoffere og Spiseoffere for hende, vi og vore Hustruer og vore Børn, ligesom vore Fædre, vore Konger og Fyrster have gjort i Judæ-Stæder og paa Jerusalems Gader, og vi bleve mætte derved, vare vel tilmode og saae ingen Ulykke." (Jeremiæb. 7 C. og 44 C.) — Og hvad gjorde de midt under deres Afgudsdyrkelse, og derhos under deres haardnakkede og vedvarende Pukken og Trodsen paa deres dem af Herren selv udvalgte Nationalitets Ret til deres Land og paa deres af Ham selv oprettede Gudsdyrkelse og Offertjeneste i Templet, anordnet og bygt efter Hans egen Befaling, til Hans egen Tilbedelse og egen Ære, som de paastode Han aldrig kunde lade indtage, opbrænde og ødelægge af deres Fjender fra Babylon — hvad gjorde de? — De bevægede deres usle og daarlige sidste Konge, Zedekias, der allerede var underlagt og indsat under Babylons Overherredømme, til at vove et fortvivlet Frafald fra hans Afhængighed og indgaaede Forpligtelser til Babylon, for at gjøre Judæ Rige i dets dybeste Elendighed, Ugudelighed og Afgudiskhed, igjen

uafhængigt med sin „selvbestemmende Nationalitets Ret." — De troede Ægypten skulde komme og hjælpe dem i denne deres sidste Krig mod den dem omringende og beleirende uhyre store Overmagt fra Babylon; — men der kom ligesaa lidt Hjælp for dem fra Ægypten, som her kom Hjælp for os fra Sverrig. — Da hele Juda og Jerusalem var endelig indtaget af de Babylonier; da den store Erobrer og Seirherre, Kong Nebucadnezar af Babylon, havde derpaa ladet dræbe de fangne Fyrster og Ypperste af Juda tilligemed Kong Zedekias's Sønner for hans aabne Øine, derpaa ladet dennes Øine udstikke og bortføre ham blind og bunden til Babylon; og da Jerusalems Huse med Kongens Slot og Templet var brændt og ødelagt og nedbrudt, (39 C.) — see, saa vilde de Overblevne af dem, der fik Lov at forblive i Landet til at dyrke det og leve under Babels Herredømme, endda ikke forblive under Babylon; — de vilde rigtignok ikke under Sverrig og Norge, Lapland og Finmarken, som vore danske Nationalisthelte speculere paa, men de vilde til Ægypten og være een Nationalitet og eet Afguderi med Ægypterne. Men læs hvad Herren ved Jeremias endelig svarer dem dertil i 42de, 43de og 44de Cap.

Det jødiske Folk i hiin Tid havde gjort tvende onde Ting: „Havde forladt mig, den levende Vandkilde, og gjort sig selv braadne Brønde, der ikke holdt Vand," siger Herren — „og gik derfor paa den ene Side ad Ægypti Vei efter Sichors Vand, og paa den anden Side paa Asshriens Vei efter Vand (efter Hjælp i Afgudstilbedelse) — „Derfor lod Herren deres Ondskab pine den og deres Afvigelser straffe dem, saa de maatte føle det gav dem onde og bedske Frugter at de havde forladt Herren, og at hans Frygt var ikke for deres Øine." (2 C.)

Det er nu ligeledes med ethvert Folk og Rige i Christenheden, som forlader Herrens Vei, og gjør sig selv sine Forestillinger og Indbildninger om sin Nationalitets (Egenheds) Overret og Høihed til Guder eller Hjælpe- og

Frelsekilder, der hverken kunne hjælpe til andet end Hovmod og Fald, eller frelse fra andet end fra den levende almægtige Guds Hjælp. — Troen derpaa i vore Dage er blot gammel hedensk Overtro paa Løgn og eget Digt — ihvor malerisk udsmykkede disse Løgnedigte end ere af ethvert Folks nye Nationaldigtere og Kunstnere (falske Propheter og Præster) og Folkets Forførelse derved og Tilbedelse deraf er gammel hedensk Afguderi og er ligefaa vidt fra sand christelig Gudstilbedelse, som hine Jøders Afguderi var fra Herrens, deres sande Guds, Dyrkelse. — I Faren og Krigsulykken, som er kommet over vort Folk og Land, er der ingen anden Hjælper og Frelser at søge til end vor retfærdige Herre og naadige Frelsermand, der visselig ikke uden det er velfortjent ved vore Synders Mangfoldighed og vore store Overtrædelser af Hans hellige og naadige Villie, lader os saaledes nedtrykkes og ydmyges af vore Fjender, saa vi i Sandhed skulle tænke paa vor Synd og føle vor Skyld, og med Propheten Jeremias udbryde og sige: „Herre! vi kjende vor Ugudelighed og vore Fædres Misgjerning; thi vi som de have syndet imod Dig! — Foragt og forkast os dog ikke for Dit eget Frelser-Navns Skyld og gjør ikke Din Pagt til Intet med os! thi hvad er alle Hedningernes Guder dog Forfængeligheder, som hverken engang kunne lade regne paa Jorden eller give Skyerne Draaber? (14 C.) — og med Propheten Daniel skulle vi bekjende og udbryde: „Herre! vi have syndet og mishandlet, været gjenstridige, og ere afvegne fra Dine Bud. Herre! Dig hører Retfærdighed til, men os og vore Konger og vore Fyrster, som vore Fædre, hører vore Ansigters Blusel til, for de Forgribelsers Skyld, med hvilke vi have forgrebet os imod Dig! — Herre! lad Din Vrede og Straf vende tilbage igjen fra dit Folk og dit Land, og lad vore ydmyge Begjæringer ikke bortkastes fra dit Ansigt for din store Barmhjertigheds Skyld! (Proph. Dan. 9 C.) — — — Det er Veien, vi, som dansk Folk og Rige,

saavelsom enkelt dansk Medlem, har at gaae til Hjælp og Frelse! —

De Caldæers og Babyloniers Tid til Straf og Undergang fra Herren for deres store Hovmodigheds, Synders og Misgjerningers Skyld kom snart efter (see Jerem. 50. og 51. C. og Dan. 5 C.). Og saaledes vil ogsaa Tydskernes, vore Fjenders, store Hovmodigheds, Synders og Misgjerningers Straffetime snart komme over deres Hoveder.

Som jeg er naaet hertil i min Nedskrivning af dette Numer, hører og læser jeg, at vor Konge har afskediget sit regjerende Ministerium og valgt sig andre Mænd til nye Ministre, der ikke ville følge det System eller den statsopløsende Eiderpolitik med Novemberforfatningen, som hidtil er bleven fulgt af det monradske Ministerium til denne ulykkelige Krigs Fortsættelse, ligesom dannet og udført af det hallske Ministerim til Krigens Udbrud og Begyndelse. Denne Forandring kan — som Gud naadelig give sin Hjælp og Lykke til! — vorde til Krigens Ophør og til Redning fra videre Ødelæggelse af Landet og af vor lidende Levning af Krigsarmee, og mulig endnu ogsaa til Gjenoprettelse og Bevarelse af alle Rigets Landsdele under Kongens Krone. Hertil er nu Muligheden given ved den skete Forandring; hvorimod det var umuligt, at nogen Forandring til det Bedre kunde skee, saalænge her regjerede en Politik, der kun vedblev sin Krig mod Overmagter til dybere og dybere Kløft mellem Rigets Bestanddele, og til videre og videre Adskillelse imellem Folket under fælles Regent.